

OBSAH

O TOM, JAK SE ČLOVĚK UČIL ZNÁT SVÉ VLASTNÍ TĚLO

Ledňáček na Mostecké věži	5	Jak lovili trpaslíci slony	28
U zubaře před osmi sty lety	6	Jak si poroučíme	28
Operace před deseti tisíci lety	8	Tempo! Tempo! Tempo!	28
Černá smrt	8	Jak trávíme	29
Boj s církví o lidské zdraví	10	Jde to i bez mozku?	29
Jak vznikl člověk	10	Jak to bylo s žábími stehýnký	30
Co je to buňka	12	Které svaly jsou nejvýznamnější	31
Proč je buňka živá	12	Ani ryba, ani rak	31
Co je to tkáň	14		
Co je to ústrojí a soustava	14		
Co bylo ukryto pod zemí	14		

KOSTRA A SVALY

Kostlivec Oskar	16	Motocykl a nemocnice	32
Živoucí kostlivci	16	Záhadý kolem krve	32
Tvor bez kostry	16	Nosič v lidském těle	34
Nejstarší kostra	18	Jak krev vypadá	34
Umělá vnější kostra	19	Sražená krev	36
Uzel na kosti	19	Kolik krve může člověk ztratit	36
Andělíček strážníček — andělíček ossein	19	Proč je krev červená	36
Co se zlomenou kostí	19	Kde se rodí červené krvinky	37
Kukátko z kosti	21	Železní pomocníčci v těle	37
Most a kost	22	Služba zdravotní policie v těle	38
Z čeho stavět	22	O malém Liovi a o kouzlech staré ba- bičky	39
Nešťastný pád	23	Od kravských neštovic k očkování ná- mořníků	39
Léčení políčkem	23	Nákažou proti nákaze	40
Silná královna	25	Čím je vinno víno	40
Ševcovský palec	25	Škrťtič dětí	41
Hory lebek, hory hnátů	25	Očkování	42
Kmotříčka Smrt	27	Zbraně pro krev	42
Co nám to běhá pod kůží	27		
Co víš a co nevíš	27		

SRDCE A KREVNÍ OBĚH

Lékař opic a lékař císařů	44
-------------------------------------	----

Pro anatomii odsouzen k pouti do Svaté země
„Srdce je pumpa“ . . . . .
Jak je srdce uspořádáno . . . . .
Jak srdce pracuje . . . . .
Proč se krev nezmýlí . . . . .
1200 kg do výše 1 m . . . . .
Srdíčko pro maminku . . . . .
Řeky a potoky v našem těle . . . . .
Jeden metr za vteřinu . . . . .
Pracoviště krve . . . . .
Proč jsou žily modré . . . . .
Zásobovací a čisticí stanice . . . . .
Co Galvani netušil, aneb od žábích stehných k EKG
Umělé srdce . . . . .
Transplantace srdce . . . . .

PLÍCE A DÝCHÁNÍ

Co prozradily vinařské sudy . . . . .
Proč potřebujeme vzduch . . . . .
Rohožka pro vzduch . . . . .
Varhany v hrdle . . . . .
Milióny sklipků . . . . .
Plocha zahrádky = ploše plíc . . . . .
Měch . . . . .
Jak často dýcháme . . . . .
Proč měli horníci rádi myšky . . . . .
Kašlu, kašleš, kašleme . . . . .
Rodná sestra kaše
Znají kašel Eskymáci? . . . . .
Bojujeme s rýmou a kašlem . . . . .
Jak pan profesor otrávil holuba . . . . .
Nemoc chudých . . . . .

TRÁVICÍ ÚSTROJÍ

45 K čemu nám slouží trávicí ústrojí . . . . .
47 Pouštění žílou a sázení baněk . . . . .
50 Síla kamenů a hvězd . . . . .
50 Babky bylinárky . . . . .
50 Všemocná mandragora . . . . .
50 S bolavým zubem na hřbitov . . . . .
51 Středověký mastičkář . . . . .
51 Jak se dříve jídávalo . . . . .
51 Hlad . . . . .
52 Starověké hostiny . . . . .
53 Dům „U tří divých“ . . . . .
53 Doryt s trpaslíky . . . . .
53 Jak trávíme . . . . .
54 První stanice . . . . .
54 Jak pije husa . . . . .
54 Nejohebnější sval . . . . .
54 Chut . . . . .
54 O mlsném psu a o muzikantech . . . . .
54 Výrobná kaše . . . . .
56 Jak se žaludek brání . . . . .
57 Čtyřicet metrů trávicí plochy . . . . .
57 Slepé střevo . . . . .
58 Savý papír . . . . .
58 Chemické továrny v těle . . . . .
59 Spižírna s cukrem . . . . .
59 Jídelníčky . . . . .
59 Co to jsou vitamíny . . . . .
60 Užitečné bakterie . . . . .
60
61
61
62 ŽLÁZY
62 Báby zaříkávačky . . . . .
62 Pověra a věda . . . . .
62 O trpaslících a zlodějích dětí . . . . .
62 Zázračné hormony . . . . .
62 Příběh skutečně detektivní . . . . .
62 Nemocní horálé a zdraví rybáři . . . . .
65
65
67
67
68
69
69
70
71
71
71
71
73
74
74
74
75
75
75
75
76
76
76
77
78
78
80
80
82
83
86
87
87
87
87
89
93

O svaté Starostě . . . . .
Žláza mládat . . . . .
Obří . . . . .
Co bylo dřív — slepice nebo vejce?
Boj o zachování rodu . . . . .
Flagelanti a čáp s miminkem . . . . .
Holka nebo kluk?
Sředověké čáry . . . . .
Slepčí čáry . . . . .
Vývoj děvčete . . . . .
Jak roste nový člověk . . . . .

VYLUČOVACÍ ÚSTROJÍ

Kdo to byli sanytrníci . . . . .
Kanalizace v našem těle . . . . .
Neuvěřitelná filtrační stanice . . . . .
Tlakoměr zdraví . . . . .
Prst boží v Mexiku . . . . .
Od středověkých zkoumání k moderním analýzám
Penicilín . . . . .
Co nás léčí . . . . .
Starodávná lékárna . . . . .
Všemocná alchymie . . . . .

KŮŽE

Nejlepší kryptina . . . . .
Co všechno s sebou bezděčně nosíme . . . . .
Starodávná hygiena . . . . .
Střecha na těle . . . . .
Hroší kůže . . . . .
Peřina pod kůží . . . . .
Chlazení a mazání . . . . .
Hrůzu na něm vyrazil ledový pot . . . . .
Lidské dlaně a husí peří . . . . .
O Zlatovláse . . . . .

93 Za deset dní o čtyři milimetry . . . . .
95 Nehty a drápy . . . . .
95 Kryt proti slunci . . . . .
96 Černí a bílí . . . . .
96 Husí kůže . . . . .
96 Slepčeké písma . . . . .
98 Pomoc! Zloděj!!! . . . . .
98 Hmatové lišty . . . . .
99 Největší český lékař . . . . .
100

ZRAK A SLUCH

100 O indiánských stopařích, o ochutnávání číč čaje a o malíři . . . . .
103 Kobyla a splašené hřibě . . . . .
103 Svět vzhůru nohama . . . . .
103 Čím to, že vidíme . . . . .
105 Proč nosíme na slunci temné brýle . . . . .
106 Jaké barevné paprsky vidíme . . . . .
106 Gramofonová deska a oko . . . . .
106 Proč vidíme prostorově . . . . .
106 Holka modrooká . . . . .
107 Rolety a zrcadélka v očích . . . . .
107 Naše Káča pláče — a silzotvorný plyn . . . . .
109 Císařovy brýle . . . . .
109 Proč nosíme brýle . . . . .
109 Cvičné brýle . . . . .
109 Eskymácké brýle . . . . .
111 Jak se zkouší zrak . . . . .
111 Královská odměna . . . . .
114 Smrt slepotě . . . . .
116 Večer s netopýry . . . . .
116 Voda a vzduch . . . . .
117 Rachot a hudba . . . . .
118 Harfa v hlavě . . . . .
118 Provazolezkyně a rak, který piše . . . . .
118 Start letadla a zánět středního ucha . . . . .
119 Tranzistory proti nedosýlchavosti . . . . .

MOZEK A NERVY

Může hluchý slyšet?	151
Zázraky starého čínského lékařství	153
Nejstarší kniha světa	156
Pícháním proti nakažlivým nemocem	156
Co je to dráždivost	157
Nervová buňka	157
Jak vznikla mícha a mozek	157
Jak vypadá mozek	159
Vševedoucí mozek	160
Nervová soustava = vojenský tábor	160
Co znamená paměť	161
Kde máme rozum	161
Uspáváč	164
O snářích	165
Můžeme bodnutím do mozku vyvolat cukrovku?	167
Úžeh a zvracení	167
Horečky	167
Koktavý Vašek	167
Rovnováha	168
Co dokáže žába bez mozku	168
Smutný konec holuba Vendelína	169
Pes bez mozkových polokoulí	170
Proč se včely slétají na řepkové pole	170
Od pokusů se psy k poznání práce lidského mozku	172
Cvičené myšky	172
Kůň, který počítá	173
Co je to rozum	173
Co člověk všechno zmůže	174
Stručný přehled vývoje lékařství	177
Jmenný rejstřík	179
Rejstřík cizích a méně známých slov a pojmu	180

VYŘAZENO

Knihovna Bojkovice

4 227900 149899

--- 10 - 2005